

Slagelse Kommunes vejbelysningspolitik

Slagelse Kommunes belysningspolitik er givet med dette dokument, som indbefatter belysning på offentlige veje, pladser og stier samt private fællesveje hvor det er besluttet, at Slagelse Kommune står for drift og vedligeholdelse af vejbelysningsanlægget.

Vejbelysningspolitikken underbygges med følgende bilag:

- a) Beskrivelse af det nugældende serviceniveau for den del af vejbelysningen, hvor Slagelse Kommune har ansvaret for at fastsætte serviceniveauet.
- b) Belysningsplan der udstikker overordnet rammer for udskiftning af eksisterende armaturer og master til nye armaturer og master.
- c) Belysning af færdselstavler, toronto-anlæg mm. (Forventes udarbejdet i 2018)
- d) Belysning af særlige installationer i det offentlige rum, for eksempel kunstværker, skulpturer og lignende. (Forventes udarbejdet i 2018)
- e) Julebelysning.

Parter

Ejerskabet på vejbelysningsanlægget er primært delt på to parter: SK Gadelys A/S og SEAS-NVE. Slagelse Kommune ejer i dag belysningsanlægget på Sdr. Ringgade, Vestre Ringgade og Kalundborgvej (overtaget efter Statens nedklassificering af rute 22 gennem Slagelse by).

Slagelse Kommune køber ydelser i forhold til levering af vejbelysning på færdselsarealer i kommunen, hvor kommunen har forpligtet sig til at opretholde belysning.

Formål

Vejbelysningen skal understøtte sikkerhed og tryghed for både trafikanterne og borgerne i almindelighed.

Vejbelysningspolitikken giver de overordnede rammer for:

- Hvor der skal være vejbelysning og hvorledes der skal belyses.
- En fastlæggelse af retningslinjer for natlukninger/natdæmpning.

Vejbelysningspolitikken udgør desuden grundlaget for udarbejdelsen af en vejbelysningsplan – bilag b), der overordnet beskriver, hvad der ligger til grund for valg af belysningsmateriel.

Vejbelysningspolitikken omfatter serviceniveauet for belysninger på følgende færdselsarealer:

1. Trafikveje (Gennemfartsveje og Fordelingsveje), vejklasse 1 og 2
2. Lokalveje (Adgangsveje), vejklasse 3
3. Lokalveje (Boligveje), vejklasse 4
4. Lokalveje (Parkeringspladser), vejklasse 5
5. Stier
6. Pladser og særlige anlæg

Belysningsanlæggene er i det efterfølgende, for alle færdselsarealer, benævnt som vejbelysningsanlæg.

Ved nyanlæg og renoveringer skal der tilstræbes en begrænsning af energiforbruget og vedligeholdelsesudgifter samt en øget driftssikkerhed.

Vejbelysningen skal understøtte, at der er en rimelig jævn og ensartet belysning, og det skal tilstræbes, at denne ikke virker blændende. Der kan i særlige tilfælde være behov for at vejbelysningen understøtter en særlig "identitet" for en vej eller et område for, at opnå et bestemt arkitektonisk og æstetisk udtryk.

Bestemmelser for vejbelysningsanlæg

Lov og regelgrundlag

Der tages afsæt i "Cirkulære om vejbelysning" (nr. 152 af 12. oktober 1999) og vejregelhåndbogen "Vejbelysning – Anlæg og planlægning" dateret april 2015.¹

På følgende steder er kommunen forpligtet til at etablere vejbelysning:

- Fodgængerfelter skal være belyst, enten af den normale vejbelysning eller af særskilt belysning.
- Signalregulerede kryds skal altid belyses.
- Rundkørsler skal være belyst (kutyme der er implementeret efter 1999).

Strækninger indenfor den færdselsmæssige byzone (E55).

Der skal være vejbelysning på alle kommunale vejstrækninger. Dog kan der være strækninger i og omkring landsbyer, hvor der ikke vil være vejbelysning.

- Alle vejklasse 1-, 2- og 3-veje skal tilstræbes belyst efter retningslinjerne i Vejregelhåndbogen "Vejbelysning – Anlæg og planlægning".
- Vejklasse 4- og 5-veje skal kun orienteringsbelyses.
- Alle stistrækninger orienteringsbelyses.

Vejbelysningsanlæg på pladser og i særlige områder, hvor det er arkitektoniske eller kulturelle særpræg som vejbelysningsanlægget skal understøtte, kan der være forhold som skal tilrettelægges større værdi en blot det at levere lys.

I særlige tilfælde kan vejmyndigheden beslutte, at private fællesveje skal forsynes med vejbelysning.

Strækninger udenfor den færdselsmæssige byzone (E55).

Der skal som hovedregel ikke være vejbelysning på disse vejstrækninger, men det kan vælges, at der etableres belysning som anført herunder:

- Ved samkørselspladser ved motorveje.
- På vejstrækninger med en særlig trafikal betydning eller hvor der er etableret særlige trafiksikkerhedsmæssige foranstaltninger.
- På skoleveje, cykelstier og ved buskure efter en konkret trafiksikkerheds- og tryghedsmæssig vurdering.

På cykel-/gangstier og ved buskure bevares vejbelysningen i det eksisterende omfang.

I det omfang vejstrækninger, udenfor byzone, med vejbelysning ikke opfylder de nævnte kriterier, slukkes vejbelysningen ved først givne lejlighed.

Ikke-offentlige færdselsarealer (herunder private fællesveje)

---

¹ Vejregelhåndbogen "Vejbelysning – Anlæg og planlægning" dateret april 2015, afventer ikrafttræden af bindende bestemmelser som i dag ikke er en del af det gældende cirkulære.

Kommunen etablerer ikke vejbelysningsanlæg på ikke-offentlige færdselsarealer og kommunen bidrager ikke til drift- og vedligeholdelsesomkostninger til belysning af ikke-offentlige færdselsarealer. Tidligere indgåede aftaler afvikles i overensstemmelse hermed.

Natslukning/Natsænkning

Definitioner:

Natslukning – Hver anden gadelampe slukker og tænder på fastlagte tidspunkter.

Natsænkning – Alle gadelamper lyser med maksimal styrke frem til et fastlagt tidspunkt, herefter dæmpes lysstyrken, og lysstyrken reguleres tilbage til maksimal styrke på et forudbestemt tidspunkt.

Serviceniveau for vejbelysningen

Generelt for den samlede vejbelysning fastsættes grænsen for, hvornår vejbelysning tænder og slukker i hele kommunen til et dagslysniveau på 2,8 lux.

I perioden fra 2017 og frem til og med 2024 vil være at betragte som en overgangsperiode, hvor der vil være armaturer med traditionelle lyskilder og armaturer med LED. I den anførte periode er vil der være forskel i niveauet for vejbelysningen alt afhængigt af, om der er tale om belysning med "lyskilder som **ikke** er LED" eller "lyskilder som **er** LED";

Områder belyst med "lyskilder som **ikke** er LED":

For vejklasse 1 (Gennemfartsveje i byområder) vil alle armaturer være tændte. For alle øvrige vejklasser er det gældende, at hver anden lyskilde natslukkes i tidsrummet mellem kl. 20:00 til kl. 05:00 hele året. I en del af sommerhalvåret vil vejbelysningen kun tænde med tændingsprofilen for natslukning, da døgnperioden med dagslys under 2,8 lux ligger indenfor natslukningstidsrummet.

Ovenstående vil være gældende for følgende byområder; Boeslunde, Dalmoose, Flakkebjerg, Korsør, Kr. Stillinge, Slagelse, Skælskør, Sørbymagle og Vemmelev.

I øvrige byer, hvor der er etableret vejbelysning vil **alle** armaturer være natslukket i tidsrummet mellem 0:30 og 5:00.

For veje og pladser i centrum af Korsør, Slagelse og Skælskør vil belysningen i hovedreglen natslukke i tidsrummet mellem kl. 02:00 og 06:30 natten mellem fredag og lørdag og natten mellem lørdag og søndag.

Der natslukkes ikke i weekender fra sidste weekend i november og frem til og med 1. januar (Nytårsdag).

Da den nuværende styring af vejbelysninger i mange landsbyer ikke umiddelbart kan lægge om til styring som anført herover vil der blive arbejdet på at indføre natslukning i den takt det er økonomisk hensigtsmæssigt.

Ved byfester og andre lignende større arrangementer kan der ansøges om at natslukningen undlades (ansøgningsfristen fastsættes til minimum 30 arbejdsdage før arrangementet).

Områder belyst med "lyskilder som **er** LED":

Med udbygningen af LED-lamper på vejbelysningen ændres princippet fra slukning af hver anden lampe til reduktion af lysniveauet for alle lampesteder, dette vil give oplevelsen af en langt bedre belysning end forholdene er ved "natslukning".

For vejklasse 1 (Gennemfartsveje i byområder) vil alle armaturer være tændte. For alle øvrige vejklasser inklusive torve og pladser gælder det, at LED-lyskilder i tidsrummet mellem kl. 20:00 til kl. 05:00 vil natsænkning til 30% af maksimalt lysstyrke. Der vil ikke ske slukning af vejbelysningen på vejstrækninger, hvor vejbelysningen kommer fra LED-lyskilder. I en del af

sommerhalvåret vil vejbelysningen kun tænde med tændingsprofilen for natsænkning, da døgnperioden med dagslys under 2,8 lux ligger indenfor natsænkningstidsrummet.

Da den nuværende styring af vejbelysninger i mange landsbyer ikke umiddelbart kan lægge om til styring som anført herover vil der blive arbejdet på at indføre natsænkning i den takt det er økonomisk hensigtsmæssigt.

Afvielser fra ovenstående

På baggrund af konkrete vurderinger, i forhold til tryghed og trafiksikkerhed kan der på særligt udpegede vejstrækninger og områder afviges fra serviceniveauet der omfatter natlukning/natdæmpning. Afvielser fra det generelle serviceniveau vil dog medføre øget omkostninger til el.

Godkendt af Slagelse Kommunes Byråd den <DATO INDSÆTTES>

FORSLAG

BILAG

a) Beskrivelse af det nugældende serviceniveau for den del af vejbelysningen, hvor Slagelse Kommune har ansvaret for at fastsætte serviceniveauet

Beskrivelse af serviceniveauet for belysningen som den er på beslutningstidspunktet for Slagelse Kommunes vejbelysningspolitik.

Historisk set har vejbelysningen igennem en årrække fulgt de gamle kommuneopdelinger og serviceniveauet er i dag som anført herunder:

Korsør (SK Gadelys A/S):

Korsør by samt dele af Vemmelev – hver anden armatur natslukker fra kl. 20:00 til dagslysniveauet når 4,0 lux.

Der er ikke etableret natslukning på gennemfartsveje (vejklasse 1).

Landsbyerne samt del af Vemmelev - tænder og slukker ved 4,0 lux. Med de eksisterende installationer er det ikke muligt at etablere natsluk i alle landsbyerne der ligger indenfor den gamle afgrænsning af "Korsør Kommune".

Skælskør (SK Gadelys A/S):

Skælskør midtby – tænder og slukker ved 2,0 lux.

Der er ikke etableret natslukning på gennemfartsveje (vejklasse 1).

Skælskør yderområder samt landsbyer – natslukker alle fra kl. 0:15 til kl. 4:50.

Slagelse (SK Gadelys A/S):

Vejbelysningsanlægget tænder ved 2,8 lux.

Der er ikke etableret natslukning på gennemfartsveje (vejklasse 1).

I perioden fra 27. marts til 30. oktober er hver anden armatur helt slukket. På andre tidspunkter af året er der ikke natslukning.

Hele afgrænsningen af den gamle "Slagelse Kommune" inkl. Slagelse by – natslukker hver anden armatur i tidsrummet fra kl. 23:00 til dagslysniveauet er på 2,8 lux.

Dalmose, Flakkebjerg og Sørbymagle (SEAS-NVE):

På alle lamper er der fuld brændetid. Tænd og sluk-mønstret følger almanakken (styret af tid).

Alt vejbelysning tænder ved solnedgang og slukker 20 minutter før solopgang

På det eksisterende anlæg vil det i henhold til udtalelse fra SEAS-NVE være muligt at foretage natslukning af hver anden lyskilde.

b) Belysningsplan der udstikker overordnet rammer for udskiftning af eksisterende armaturer og master til nye armaturer og master.

Belysningsplanen for Vejbelysningen i Slagelse Kommune tager afsæt i, at eksisterende armaturer med højtryksnatriumpærer, kviksølvpærer og lignende med et højere energiforbrug end LED-armaturer udskiftes én til én.

Denne udskiftning vil i store træk ske ved at udskifte eksisterende armaturer med nye LED-armaturer. Alternativt vil der på visse typer af eksisterende armaturer kunne foretages udskiftning af det armaturets indmad til nyt LED "retro-kit".

Valg af LED-armatur tager afsæt i vejbelysningsejerens indhentelse af tilbud på LED-armaturerne og et konkret valg ud fra princippet om, at armaturet skal være; driftssikkert, lavtforbrugende, nemt at implementere på eksisterende, programmerbare i forhold til natsænkning. Generelt er målet, at der skiftes til LED-armaturer med den samlede laveste kost-pris.

Det er en præmis, at hensynet til tryghed og trafikikkerhed skal tilgodeses, dette betyder blandt andet, at belysningsarmaturer ikke må virke blændende. Der skal derfor tilstræbes en blændingsklasse på minimum D5.

Eksisterende belysning i områder hvor der er behov for et særligt fokus i forhold til det arkitektoniske udtryk herunder også på torve og pladser vil udskiftningen af belysningen ske med afsæt i konkrete vurderinger fra lokalitet til lokalitet. Valg af LED-armatur skal ske på baggrund af aftale mellem ejeren af vejbelysningsanlægget og Slagelse Kommune.

Områder og veje hvor der konkret skal foretages vurderinger i forhold til det arkitektoniske og æstetiske udtryk:

Korsør

Generelt på de af kommunen ejet torve og pladser der fungerer som opholdsarealer.

Kirkepladsen
Slottensgade
Snukkerupgade
Strandstræde
Sct. Gertruds Stræde
Fiskergade

Slagelse

Generelt på de af kommunen ejet torve og pladser der fungerer som opholdsarealer.

Schweizerpladsen
Rådhuspladsen
Nytorg
Nygade
Rosengade
Skovsøgade (mellem Fruegade og Gl. Torv)
Fisketorget
Gl. Torv

Skælskør

Generelt på de af kommunen ejet torve og pladser der fungerer som opholdsarealer. Vejstrækninger med "Skælskørlampen".

c) Belysning af færdselstavler, toronto-anlæg mm.

<Indholdet af dette bilag udarbejdes i 2018.>

FORSLAG

d) Belysning af særlige installationer i det offentlige rum, for eksempel kunstværker, skulpturer og lignende.

<Indholdet af dette bilag udarbejdes i 2018.>

FORSLAG

e) Julebelysning

Der vil være muligheder for tilslutning af julebelysning i det hidtidige omfang. Julebelysning kan tillades i perioden fra den 20. november til den 5. januar begge dage inklusive.

Foreninger m.m. der ønsker at opsætte og tilslutte julebelysning til vejbelysningsanlæg skal rette henvendelse til Center for Teknik og Miljø - Entreprenørservice. Entreprenørservice står for koordinering af opgaven mellem foreningerne og SK Gadelys A/S.

Det er en forudsætning at foreninger m.m., der ønsker at få tilslutte julebelysning til vejbelysningsanlæg, selv sørge for og bekoste vedligeholdelsen af julebelysningsanlægget så installationen overholder gældende lovgivning.

Slagelse Kommune betaler for el-forbruget til julebelysninger.

Slagelse Kommune – august 2017

FORSLAG